

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**CARACTERISTICI ALE
LEGISLAȚIEI PRIVIND
ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ÎN
UNELE STATE MEMBRE ALE
UNIUNII EUROPENE ȘI ÎN SUA**

studiu documentar

noiembrie 2022

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Vlad Drăguș

Expert parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă

Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE.....	4
STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE	5
AUSTRIA.....	5
BELGIA	5
REPUBLICA CEHĂ.....	6
CROAȚIA.....	6
FRANȚA	7
GERMANIA	8
ITALIA	9
LITUANIA	10
POLONIA.....	11
SLOVACIA	12
ȚĂRILE DE JOS.....	13
UNGARIA	14
SUA.....	15
BIBLIOGRAFIE	16

Considerații introductive

Dreptul administrativ reprezintă o parte a categoriei mai mari a Dreptului public, considerat de doctrina românească ca fiind ramura de drept care reglementează relațiile sociale ce apar în activitatea administrației publice sau în legătură cu aceasta, adică între organele administrative și alte organe de stat, cele dintre administrație și cetățeni precum și principiile organizării și funcționării administrației. De asemenea, acesta cuprinde norme privind reglementarea relațiilor de natură conflictuală dintre autoritățile publice sau persoanele juridice de drept privat - care exercită atribuții de putere publică, precum realizarea unui interes public - asimilate autorităților publice, pe de o parte, și cei vătămăți în dreptul lor prin acte administrative ale acestor autorități, pe de altă parte.

România este unul dintre puținele state ale Uniunii Europene care a ales să își codifice întreg domeniul dreptului administrativ într-un act normativ unitar, [un Cod Administrativ](#). De altfel, sfera de reglementare a Codului administrativ este expusă în primul articol al acestuia: *„Prezentul cod reglementează cadrul general pentru organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor administrației publice, statutul personalului din cadrul acestora, răspunderea administrativă, serviciile publice, precum și unele reguli specifice privind proprietatea publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale.”*

După cum reiese din textul sus-menționat, Legea generală a administrației publice conține prevederi privind exercitarea puterii de stat de către autorități și instituții ale administrației publice, statutul lucrătorilor din administrația publică, organizarea puterii de stat la nivel teritorial, dar și norme privind relația dintre proprietatea publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale.

Statele Uniunii Europene au Constituții cu un puternic caracter politic, menite să reglementeze prin chiar textul lor relațiile dintre puterile de stat; funcționarea și organizarea autorităților și instituțiilor prin care se manifestă puterea de stat sunt reglementate, de asemenea, prin prevederi ale Legilor fundamentale, completate prin alte acte interne (precum Regulamente sau Ordine ale conducătorilor respectivelor entități de stat).

După cum s-a menționat, România este unul din puținele state care au codificat toate normele specifice dreptului administrativ într-un act normativ unitar, astfel încât pentru cele mai multe state membre de la nivelul UE vom întâlni legi speciale care reglementează domenii precum funcția publică sau administrația locală.

State membre ale Uniunii Europene

Austria

[Constituția federală](#), [Declarația de neutralitate](#) și Acordul de aderare la UE formează baza constituțională a republicii parlamentare austriece, bazată pe principii democratice și pe separarea puterilor.

În Austria, puterea politică este concentrată în prerogativele Cancelarului Federal - în calitate sa de conducător al Guvernului Federal. Austria este o federație formată din nouă provincii/state federale (*Länder*), conduse de guverne de land (*Landesregierungen*) și de guvernatori. Viena este atât capitala națiunii, cât și unul dintre cele nouă state federale în sine - ceea ce înseamnă că, consiliul orașului servește și ca parlament de stat și primarul ca guvernator de stat. Cele aproximativ 2.100 de municipalități constituie nivelul administrației locale, completat de 79 de districte ca unități administrativ-teritoriale cu funcții executive la nivel de stat și federal. Guvernele landurilor (*Landesregierung / Landesregierungen*) sunt, pe de o parte, organele executive independente ale Landurilor și, pe de altă parte, un element al Administrației federale (*Mittelbare Bundesverwaltung*).

În prezent, Austria are aproximativ 50 de legi în domeniul administrației publice, cadrul general al acestora fiind stabilit prin [Constituție](#). Constituția federală austriacă nu ierarhizează strict sarcinile guvernamentale, în schimb stabilește alocarea de competențe unice organelor legislative federale și statale (consacrând constituțional fragmentarea administrativă). Drept urmare, Austria are numeroase probleme transversale (de exemplu, protecția mediului, planificarea regională, migrația și integrarea) care intră atât sub jurisdicția de la nivel federal, cât și la nivel statal.

Funcția publică este reglementată fie în baza dreptului public pentru funcționarii publici titulari, respectiv [Legea Serviciului public](#) (*Beamten-Dienstrechtsgesetz*), fie pe baza dreptului privat ca personal contractual ([Vertragsbedienstetengesetz](#)). La nivel federal, 45,7% dintre angajați sunt funcționari publici titulari, proporția variind totuși semnificativ între domeniile politice și ale administrației publice. De exemplu, aproximativ 26% din totalul profesorilor federali sunt funcționari publici, același lucru este valabil pentru 94% din toți ofițerii de poliție și închisori și pentru 90% din personalul militar; în ceea ce privește grupul profesional de judecători și procurori nu există alternativă la intrarea într-un raport de muncă de drept public.

Belgia

În Belgia, nu există o codificare a dreptului administrativ, în consecință nicio reglementare generală a căilor de atac împotriva unui act al administrației publice. În literatura de specialitate se disting diferite forme de recurs administrativ care pot fi

întâlnite și în diverse reglementări. Ca o consecință a lipsei de unitate în acest domeniu, cetățeanul însuși trebuie să fie bine informat pentru a urma procedura corectă de contestare, pentru a formula o contestație administrativă admisibilă și pentru a înțelege consecințele introducerii unei căi de atac administrative.

Nu există o definiție „oficială” a autorității administrative în dreptul belgian. Nicio astfel de definiție nu este cuprinsă în Constituție, legi sau regulamente. Cu toate acestea, legiuitorul folosește în mod frecvent expresia „autoritate administrativă.”

Reglementările privind administrația publică locală sunt elaborate la nivelul regiunilor, la fel cum sunt și cele privind funcția publică.

Republica Cehă

Republica Cehă are în vigoare o [Legea privind Codul Administrativ din 2004](#), însă această lege reglementează în fapt tot procedurile privind contestațiile aduse actelor emise de către instituțiile și autoritățile publice. Legea este organizată după cum urmează:

Partea I – Dispoziții introductive;

Partea a II-a – Dispoziții generale privind procedurile administrative;

Partea a III-a – Dispoziții speciale privind procedurile administrative;

Partea IV- a – Declarații, Certificate și comunicare;

Partea a V-a – Contracte de drept public;

Partea a VI –a – Remedii juridice;

Partea VII –a - Dispoziții tranzitorii și finale;

Partea VIII – a – Eficacitatea legii.

Croația

În Croația, legea principală privind acțiunile judiciare în domeniul administrației publice o reprezintă [Legea cu privire la procedura administrativă generală nr. 47/09](#). În completarea acestui act, fiecare domeniu specific administrației publice, precum statutul funcțiilor publice sau administrația locală, este reglementat prin legi speciale.

Legea 47/09 este împărțită în 11 părți (împărțite, la rândul lor, în capitole):

Partea I - Dispoziții generale - descrie actul administrativ, principiile generale ale administrației publice, dar și competențele instanțelor de judecată în materie de contencios administrativ;

Partea a II-a – Inițierea și desfășurarea procedurii administrative;

Partea a III-a – Soluționarea litigiilor administrative;

Partea a IV-a – Apelul împotriva soluțiilor din primă instanță;

Partea a V-a – Executarea soluțiilor;

Partea a VI-a – Acordul administrativ – care conține principii ale actelor încheiate dintre persoanele de drept public și terți;

Partea a VII-a – Protecția juridică împotriva acțiunilor administrației publice;

Partea a VIII- a – Emiterea certificatelor;

Partea a IX-a – Costuri procedurale;

Partea a X-a – Aplicarea Legii;

Partea a XI-a – Dispoziții tranzitorii și finale.

[Legea funcționarilor publici](#) conține cele opt categorii de angajați ai sistemului public și dispozițiile care se aplică acestora. Secretarii de stat și miniștrii adjuncți sunt funcționari numiți politic. Miniștrii adjuncți conduc partea administrativă a ministerelor, dar autonomia lor managerială este aproape inexistentă, miniștrii și secretarii de stat având rolul dominant.

[Legea cu privire la auto-guvernarea locală și regională](#), conține principiile aplicabile pentru descentralizarea puterii centrale și aplicarea principiului subsidiarității la nivel național.

Franța

În sensul său cel mai larg, administrația publică cuprinde statul, administrațiile locale și instituțiile publice. În sensul său funcțional, administrația este formată și din entități de drept public responsabile cu executarea serviciului public administrativ, indiferent dacă exercită sau nu prerogative de putere publică.

În ceea ce privește cauzele privind probleme de contencios administrativ, competentă în ultimă instanță în sistemul judiciar francez este *Secția de contencios a Consiliului de stat*, care este compusă din 15 membri, conform prevederilor articolului R.222-18 din [Codul justiției administrative](#), și este prezidată de președintele Colegiului.

[Codul general al funcțiilor publice](#) creat prin [ordonanța din 24 noiembrie 2021](#) a intrat în vigoare la 1 martie 2022. Acesta este actul normativ de bază pentru reglementarea funcțiilor publice din Franța, el reprezentând o unificare a mai multor acte de reglementare (ale diferitelor funcții publice, până la momentul intrării acestui în vigoare).

Principiile care stau la baza Codului sunt:

- simplificarea și consolidarea legislației aferente funcțiilor publice, prin reunirea tuturor prevederilor legislative și, în ultimă instanță, a regulamentelor aplicabile angajaților din sistemul public;
- promovarea accesibilității cetățenilor la informațiile respective;
- transparentizarea și simplificarea reglementărilor privind funcția publică pentru personalul aferent.

În ceea ce privește administrația publică locală, unul dintre cele mai importante acte normative, și cel care stă la baza sistemului actual al relațiilor dintre administrația centrală, regională și locală, îl reprezintă [Legea 82-213 din 2 martie 1982 privind drepturile și libertățile municipiilor, departamentelor și regiunilor](#). Această lege reprezintă baza pe care s-a realizat descentralizarea puterii administrative în Franța, ea fiind urmată [de o serie de legi subsecvente](#) prin care s-a perfectat această descentralizare.

Germania

În Germania, Dreptul public se referă la legislația care reglementează relațiile landurilor (dar și la nivelul statului federal) și al altor autorități în interacțiunea dintre ele, dar și cu cetățenii. Dreptul public stabilește și limitează competențele acestor autorități. Dreptul public poate fi subdivizat în drept constituțional („Staatsrecht” sau „Verfassungsrecht”) și drept administrativ („Verwaltungsrecht”). Dreptul constituțional se referă la legislația privitoare la autoritățile statului („Staatsorganisationsrecht”) și la drepturile fundamentale. În Germania, „Staatsorganisationsrecht” reglementează dezvoltarea, organizarea, funcțiile și jurisdicția celor mai înalte autorități ale statului. Drepturile fundamentale servesc la protejarea libertății individului. Legea fundamentală („Grundgesetz”) pune bazele dreptului constituțional german. Este legea cu cel mai înalt rang în ierarhia legislativă a Germaniei.

Dreptul administrativ se aplică în mod specific administrației publice - constă în dreptul administrativ general și specific. Prevederile legale și reglementările care se aplică tuturor sectoarelor administrației publice cuprind dreptul administrativ general. Acestea privesc, în special, forme de acțiune și proceduri. Administrația publică se bazează pe o serie de forme diferite de acțiune, cărora li se aplică cerințe legale diferite - aceste forme de acțiune trebuie să fie clar definite și diferențiate. Dreptul administrativ general este parțial codificat în legile privind procedura administrativă care se aplică Germaniei și landurilor sale. În schimb, dreptul administrativ specific se aplică în diverse sectoare administrative individuale și, ca atare, este stabilit în legi sectoriale de specialitate.

Codificarea procedurii administrative a reprezentat un punct important în organizarea reglementărilor privind administrația publică din Germania. Totuși, contrar titlului său, [Legea germană de procedură administrativă](#) nu cuprinde (încă) întreaga procedură administrativă.

Legile funcțiilor publice se întemeiază pe Legea fundamentală / Legea de Bază, în special pe art. 33 alin. 5. potrivit căruia, un act care reglementează o funcție a serviciului public trebuie să țină cont de principiile tradiționale ale [funcției publice profesionale](#) - precum datoria funcționarilor publici de a fi neutri și loiali constituției, angajarea pe tot parcursul vieții, principiul performanței (conform căruia funcționarii publici trebuie selectați numai pe baza aptitudinii, calificărilor și performanței lor profesionale). Aceste drepturi și îndatoriri speciale servesc la implementarea deciziilor democratice luate de legiuitor, la asigurarea calității serviciilor de stat și la menținerea capacității de funcționare a administrației publice.

Italia

În Italia, dreptul administrativ acoperă sfera relațiilor dintre instituțiile administrației publice și cetățeni. Organizarea administrației publice își găsește izvorul în normele constituționale.

Până la intrarea în vigoare a [Legii nr. 241 din 7 august 1990](#) (*procedura amministrativo e di diritto di accesso ai documenti amministrativi*) - care reprezintă baza de reglementare privind relațiile dintre persoanele fizice și instituțiile publice - nu a existat o dispoziție specifică (lege) care să reglementeze procedura administrativă în mod general, reglementarea fiind făcută printr-o serie de legi speciale și regulamente interne ale instituțiilor publice. Prin urmare, protecția juridică a persoanelor fizice a fost destul de dificilă atunci când reprezentanții administrației publice omiteau să acționeze sau o făceau cu întârziere. Situația a fost îngreunată și mai mult de lipsa unor reguli specifice privind principiile generale ale procedurii administrative din [Constituția Italiei](#). La elaborarea art. 97, legiuitorul s-a limitat la dictarea de principii (unul privind rezerva statutară și unul privind urmărirea buneii performanțe a administrației publice) doar în materia organizării funcțiilor publice. Omisiunile autorităților publice, cel mai semnificativ în faza finală a procedurii administrative, au reprezentat întotdeauna o amenințare pentru persoana fizică care, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 241/1990, putea conta doar pe intervenția instanțelor de contencios administrativ.

În situația de vid legislativ, instanțele de contencios administrativ, cu precădere Consiliul de Stat, iar apoi Instanțele de contencios administrativ regionale („*Tribunali amministrativi regionali*” sau „T.A.R.”, înființate în 1971), nu ar permite ca omisiunile autorităților publice în faza finală a procedurii administrative să prejudicieze cauza persoanei private. Posibilitatea de a obține despăgubiri pentru prejudicii în cazurile de

inactivitate a administrației publice era practic inexistentă. Numai drepturile subiective, în temeiul interpretării prealabile date de către Curtea de Casație a art.2043 din Codul civil, puteau garanta repararea prejudiciului.

Intrarea în vigoare a Legii nr. 241/1990 (numită „Lege de procedură administrativă”) reprezintă prima inițiativă (de succes) de a pune în aplicare art. 97 din Constituția Italiei. Fundamentarea unei astfel de inițiative a constat în a interpreta principiile „bunei administrări”, imparțialitatea și statul de drept prin intermediul unor reguli generale scrise cu prevederi în legătură cu atribuțiile precise ale puterilor publice. În sistemul juridic administrativ italian, Legea nr. 241/1990 - care este în continuă modificare - reprezintă un ansamblu de principii care vizează egalizarea puterii publice și a persoanelor private; atunci când acest lucru nu este posibil, întărește garanțiile pentru persoana fizică, care trebuie să se confrunte cu puterea administrativă (care este unilaterală prin natura sa). Legea nr. 241/1990 (art. 29) prevede că regiunile și autoritățile locale reglementează procedurile administrative aferente domeniilor lor de competență, nu numai în temeiul principiilor constituționale, ci și a principiilor privind garanțiile persoanelor fizice în ceea ce privește acțiunea administrativă, stabilite prin Legea nr. 241/1990.

Legea 241/1990 este împărțită după cum urmează:

Capitolul I – Principii generale

Capitolul II – Responsabilii cu normele procedurale

Capitolul III – Participanții în procesul administrativ

Capitolul IV – Simplificarea administrației publice

Capitolul V – Accesul la documente ale administrației publice

Capitolul VI – Dispoziții tranzitorii și finale

Constituția Italiei conține prevederi privind organizarea Republicii (art. 55- 139) între care se regăsesc normele privind Parlamentul (art. 55-82); Guvernul (art. 92-100); Președintele republicii (art. 83-91); puterea judiciară (art. 101 -113) și regiuni, provincii și municipalități (art. 114 – 133).

Lituania

Principiile, sistemul de organizare și funcționare și atribuțiile autorităților precum și descrierea procedurilor specifice administrației publice sunt definite de [Legea administrației publice](#). Participanții la procedurile administrației publice sunt: persoana fizică care face plângere împotriva unui act al unei entități reprezentând puterea publică și entitatea respectivă. Procedura care cuprinde acțiunile obligatorii ale administrației publice având în vedere cererea persoanelor fizice este specificată în capitolul III al Legii.

Atunci când cauzele sunt examinate de instanțele de contencios administrativ, instanțele lucrează cu respectarea prevederilor *Legii cu privire la procedura administrativă*. Instanțele administrative nu judecă cauzele de competența Curții Constituționale, nici cauzele atribuite instanțelor de drept comun.

Instanțele administrative, conform Constituției Republicii Lituania, sunt instanțe de jurisdicție specializată (art. 111). Competența instanțelor de contencios administrativ, precum și a altor instanțe este atribuită prin [Legea cu privire la instanțele judecătorești](#).

Legea administrației publice este organizată după cum urmează:

Secțiunea I – Dispoziții generale

Secțiunea a II-a – Administrația publică

Secțiunea a III-a – Proceduri și obligații administrative

Secțiunea a IV-a – Condiții și limite pentru asistența oficială

Secțiunea a V-a – Documente specifice administrației publice

Secțiunea a VI-a – Dispoziții finale

Polonia

Potrivit art. 175 alin. 1 din Constituția Poloniei din 2 aprilie 1997, administrarea justiției în Republica Polonă este pusă în aplicare de către Curtea Supremă, instanțele comune, instanțele administrative și instanțele militare. Instanțele administrative formează o ramură separată a sistemului judiciar. Potrivit art. 184 din Constituție, Curtea Supremă și alte instanțe administrative exercită, în măsura prevăzută de lege, controlul asupra performanței administrației publice. Acest control se extinde și asupra hotărârilor privind conformitatea cu hotărârile organelor autonome locale și actelor normative ale organelor teritoriale ale administrației guvernamentale.

În Polonia, procedura administrativă este definită astfel:

- 1) o procedură care se referă la relațiile cu autoritățile administrative;
- 2) o procedură de revizuire a deciziilor administrative.

Procedura pentru relațiile cu autoritatea administrativă (funcționari guvernamentali și funcționari autonomi) este reglementată de [Codul de procedură administrativă](#) din 14 iunie 1960.

Sistemul instanțelor administrative este reglementat de [Legea din 25 iulie 2002 cu privire la sistemul instanțelor administrative](#).

Legea generală privind angajații din sistemul public (nelimitându-se la funcționari publici) este reprezentată de [Legea privind angajații din sistemul de stat din 1982](#), act care se completează în practică cu legi speciale privind fiecare domeniu de activitate din sectorul public, în parte.

Slovacia

Procedura administrativă în sistemul juridic slovac este reglementată printr-o singură lege, [Legea privind procedura administrativă](#) (nr. 71/1967 Coll.).

Procedurile administrative specifice sunt reglementate prin legi specifice pentru fiecare domeniu (de exemplu, procedura privind administrarea zonelor urbanistice, procedura licenței de construcție, procedura în materie de imobiliare, procedura licenței comerciale, procedura vamală, procedura fiscală, procedura reclamațiilor, procedurile în domeniu de mediu etc.).

În cazul acestor proceduri specifice, Legea generală de procedură administrativă se aplică numai în cazul în care legile specifice fac trimitere la aceasta.

Procedura administrativă are o dublă funcție socială. Pe de o parte, reglementează procedura aplicată de organele administrative în îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor administrației publice, iar pe de altă parte, asigură protecția drepturilor și intereselor cetățenilor și organizațiilor ocrotite de lege precum și îndeplinirea obligațiilor legale ale entităților de drept public. Procedura administrativă reprezintă una dintre garanțiile importante ale legalității în administrația publică și are ca scop prevenirea procedurilor ilicite și incorecte în procesul de luare a deciziilor de către organele administrative. Instrumentul juridic general de procedură administrativă - Legea nr. 71/1967 Coll. privind procedura administrativă (Legea generală de procedură administrativă) reprezintă un ansamblu de prevederi generale privind procedura administrativă, care reglementează instituțiile și relațiile comune pentru tipurile individuale de proceduri administrative (care au loc în diferite domenii/ pe diversele paliere ale administrației de stat).

Trăsăturile caracteristice ale procedurii administrative în Slovacia sunt:

- organele administrative decid asupra drepturilor și îndatoririlor persoanelor fizice și juridice printr-o procedură reglementată de lege;
- persoanele fizice și juridice au calitatea de părți în procedură, având anumite drepturi și îndatoriri procedurale;
- părțile din procedură nu sunt subordonate organelor administrative pe durata procedurii;
- procedura administrativă se desfășoară în anumite etape procedurale strict specificate:
 - deschiderea procedurii,
 - constatarea faptelor,

- exprimarea deciziei,
- eventuala revizuire a hotărârii și executarea hotărârii;
- rezultatul procedurii administrative reprezintă un act administrativ individual care constituie, modifică sau încetează dreptul sau îndatorirea unei părți sau confirmă (declară) că un anumit drept sau îndatorire a părților există sau nu există.

Procedura judiciară administrativă este reglementată de [Codul de procedură civilă \(Legea nr. 99/1963 Col.\)](#). Procedura judiciară administrativă are funcția de apărare a drepturilor și de supraveghere a administrației publice.

În procedura judiciară administrativă, instanțele controlează legalitatea deciziilor și procedurilor organelor administrative, prin:

- reclamații - (împotriva deciziilor definitive, valabile) sau
- căi de atac (apel).

Hotărârile organelor administrative sunt controlate de instanțele regionale, în cazuri specifice, stabilite de lege, care au competențe districtuale. În cazul în care plângerea este depusă împotriva unei decizii a unui organ al administrației centrale de stat, instanța competentă este Curtea Supremă.

Țările de Jos

În dreptul olandez, există diverse reglementări specifice pentru administrația publică la nivel de regiuni și la nivel local, acoperind subiecte precum statutul angajaților sistemului public sau reglementări specifice pentru actele administrative.

O bază comună de reglementare poate fi identificată în [Legea privind dreptul administrativ general](#). Aceasta reprezintă doar un cadru general de reglementare, pe baza căruia au fost adoptate un [număr ridicat de acte subsecvente](#).

Legea privind dreptul administrativ general este organizată după cum urmează:

Capitolul I – Definiții generale;

Capitolul II – Relațiile dintre cetățeni și organele puterii publice;

Capitolul III – Dispoziții generale privind actele administrative;

Capitolul IV – Dispoziții specifice privind actele administrative;

Capitolul V - Dispoziții generale privind obiecțiile și căile de atac;

Capitolul VI - Dispoziții speciale privind obiecțiile și căile de atac;

Capitolul VII - Dispoziții speciale privind obiecțiile și căile de atac administrative;

Capitolul VIII - Dispoziții speciale privind procedura de soluționare a litigiilor în fața instanțelor de contencios administrativ;

Capitolul IX - Regimul plângerilor;

Capitolul X - Dispoziții privind organele administrative;

Capitolul XI - Dispoziții finale.

Ungaria

În ianuarie 2012 a intrat în vigoare [noua Constituție a Ungariei](#), adoptată în aprilie 2011, care oferă baza de reglementare a administrației publice, într-un capitol special, dedicat ordinii administrației publice. Ca exemplu, în art. 31 și 32 (al capitolului special) se găsește reglementarea specifică pentru administrațiile locale :

Art.31

- 1) În Ungaria administrația locală este cea care își exercită puterea la nivel local și care gestionează problemele locale;
- 2) Referendumul local poate fi organizat pentru orice problemă care se referă la responsabilitățile și competențele administrației publice locale, așa cum sunt definite prin lege;
- 3) Normele de guvernare locale trebuie să fie definite printr-un act normativ special.

Art.32

- 1) Administrația publică locală își exercită competențele în conformitate cu prevederile legale:
 - a) adoptă ordonanțe;
 - b) ia decizii;
 - c) organizează regii autonome;
 - d) stabilește regimul lor de organizare și funcționare
 - e) administrează propriile proprietăți
 - f) stabilește propriul buget și realizează managementul financiar în acord cu acesta;
 - g) se angajează în activități antreprenoriale cu activele proprii și veniturile disponibile în acest scop;
 - h) stabilește tipurile și nivelul taxelor locale;
 - i) creează simboluri locale și stabilește decorațiuni locale și titluri onorifice;
 - j) Ordonanțele locale nu pot intra în conflict cu alte reglementări legale;

Prevederile privind funcționarii publici din Ungaria sunt cuprinse în mare parte în Codul Muncii, completat de statutele interne ale angajaților instituțiilor.

SUA

Dreptul administrativ cuprinde legile și principiile legale care reglementează și activitatea „agențiilor” guvernamentale (atât federale, cât și de stat). Agențiilor federale Congresul (sau, în cazul unei agenții de stat, de către legislativul statului respectiv) le delegă puterea pentru a acționa ca entități responsabile pentru îndeplinirea anumitor prerogative specifice puterii publice. Limitele în care acționează agențiile guvernamentale au fost codificate, în cea mai mare parte, ca legi statutare cunoscute sub numele de *Acte de procedură administrativă (APA)*, care prevăd rolurile și competențele tuturor agențiilor și procedurile pe care acestea trebuie să le respecte, în activităților și îndeplinirea funcțiilor lor. APA clasifică funcțiile administrative în reglementări (și judecări) formale și informale, cu efecte obligatorii, precum și în îndrumări, care nu au un efect obligatoriu. APA mai prevede anumite reguli procedurale pe care agențiile trebuie să le urmeze înainte de a acționa în una dintre funcțiile enumerate.

Sub cadrul general al Actelor de Procedură Administrativă, statele au reglementări diferite privind domeniul general al administrației publice. Denumirea de Cod administrativ apare în domeniul legislativ al statelor americane, însă conținutul conceptului este diferit față de cel înțeles în spațiul românesc.

[Codul Administrativ Arizona](#) este publicația oficială ce cuprinde regulile codificate din Arizona - și este publicat de Divizia Reguli Administrative. Agențiile, consiliile și comisiile de stat au prerogative de legiferare delegată din partea [Legislativului](#) statal. Secțiunile ce conțin reglementări sunt publicate în capitolele trimestriale ale Codului.

[Codul Administrativ Texas](#) este o compilație a tuturor reglementărilor emise de agențiile de stat din Texas. Există 17 titluri în TAC. Fiecare titlu reprezintă o categorie de reglementare, iar agențiile conexe sunt atribuite titlului corespunzător.

TAC a fost creat în 1977 de către Legislatura din Texas, în conformitate cu Legea Codului Administrativ. În Legea Codului Administrativ, Legislativul a ordonat Oficiului Secretarului de Stat să alcătuiască, să indexeze și să realizeze publicarea Codului Administrativ din Texas.

Bibliografie

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/215925>

Croația

<https://www.zakon.hr/z/65/Zakon-o-op%C4%87em-upravnom-postupku>

<https://www.zakon.hr/z/108/Zakon-o-dr%C5%BEavnim-slu%C5%BEbenicima>

<https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-%28regionalnoj%29-samoupravi>

Republica Cehă

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

Franta

<https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGITEXT000006070933/>

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000044416551/2022-03-01/

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000880039/>

<https://www.vie-publique.fr/fiches/19608-quest-ce-que-lacte-i-de-la-decentralisation-les-lois-defferre>

Germania

<https://www.gesetze-im-internet.de/vwvfg/>

https://www.bmi.bund.de/DE/service/lexikon/functions/bmi-lexikon.html;jsessionid=455D6CCA11944C3FAFCB83857237E1D0.2_cid287?cms_lv2=9391094&cms_lv3=9397824#doc9397824

Italia

<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:1990-08-07;241>

https://www.senato.it/documenti/repository/istituzione/costituzione_inglese.pdf

Lituania

<https://e-seimas.lrs.lt/rs/legalact/TAP/TAIS.79327/>

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5825>

Slovacia

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/20160614.html>

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/>

Polonia

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/konse.htm>

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19600300168/U/D19600168Lj.pdf>

<https://isap-sejm-gov-pl.translate.goog/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20021531269& x tr sl=pl& x tr tl=en& x tr hl=en& x tr pto=sc>

<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/pracownicy-urzedow-panstwowych-16791016>

Țările de Jos

[wetten.nl - Regulament - Legea privind dreptul administrativ general - BWBR0005537 \(overheid.nl\)](https://www.wetten.nl/Regulament-Legea-privind-dreptul-administrativ-general-BWBR0005537-overheid.nl)

[wetten.nl - Informatie - Algemene wet bestuursrecht - BWBR0005537 \(overheid.nl\)](https://www.wetten.nl/Informatie-Algemene-wet-bestuursrecht-BWBR0005537-overheid.nl)

Ungaria

https://www.constituteproject.org/constitution/Hungary_2011.pdf

SUA

<https://azsos.gov/rules/arizona-administrative-code>

[https://www.sos.state.tx.us/tac/index.shtml#:~:text=The%20Texas%20Administrative%20Code%20\(TAC,assigned%20to%20the%20appropriate%20title](https://www.sos.state.tx.us/tac/index.shtml#:~:text=The%20Texas%20Administrative%20Code%20(TAC,assigned%20to%20the%20appropriate%20title)